

DINU DUMBRĂVĂ

FĂRĂ URĂ!

**PREGĂTIREA ȘI DESLĂNȚUIREA EVENIMENTELOR DIN
FOCȘANI ÎN ZILELE DE 17 ȘI 18 MARTIE 1925**

CERCETĂRI. — DOCUMENTE. — MĂRTURISIRI

**ANCHETA ÎNTREPRINSĂ DUPĂ EVENIMENTE CA TRIMES SPECIAL
AL ZIARELOR „DIMINEAȚA” ȘI „ADEVERUL”**

— BUCUREȘTI —

EDITURA „ADEVERUL” S. A.

STR. SĂRINDAR, 9-11

20 LEI

*PBM
PV

8-#PXM

Jews in Rumania - Rots against.

J.D. Pogroms - Rumania

DINU DUMBRAVĂ

FĂRĂ URĂ!

PREGĂTIREA ȘI DESLĂNȚUIREA EVENIMENTELOR DIN
FOCȘANI ÎN ZILELE DE 17 ȘI 18 MARTIE 1925

CERCETĂRI. — DOCUMENTE. — MĂRTURISIRI

ANCHETA ÎNTRĂPRINSĂ DUPĂ EVENIMENTE CA TRIMES SPECIAL
AL ZIARELOR „DIMINEAȚA” ȘI „ADEVERUL”

LEI 20.

— BUCUREȘTI —
EDITURA „ADEVERUL” S. A.
STR. SĂRINDAR, 9-11

ush.

„Iubiți-vă unii pe alții, precum și
Tatăl Meu vă iubeste pe voi”. •

Iisus

31X228

Pentru oamenii de bună credință

Ziarele au relatat împrejurările în care s'au săvârșit devastările dela Focșani din zilele de 17 și 18 Martie.

În pripeala ziaristului de a fi întâiul cu știrea, posibilitatea imediată a verificărilor e cu atât mai puțin probabilă cu cât autoritățile sunt mai enervate și mijloacele de informare dela sursă mai dificile.

Aceasta nu însemnează că un ziarist trebuie să contribuie la deslănțuirea urii între elementele ce alcătuiesc populația unei țări numai de dragul unui succes efim ce poate deveni nenorocit.

Totuși, după deslănțuirea patimilor pseudo-naționale dela Focșani, propaganda urii a făcut-o „Universul”, printr'o serie de informațiuni inexacte de natură să agraveze situația.

Trimes de ziarele „Dimineața” și „Adevărul” pentru a afla realitatea asupra celor petrecute, — am putut reconstitui destăsurarea evenimentelor.

La această reconstituire am avut concursul autorităților locale în frunte cu prefectul județului d. Gavriliu și polițaiul orașului d. Guță Iacob cărora țin să le mulțumesc pe această cale.

Acelorași reprezentanți ai autorităților le cer iertare dacă concluziunile anchetei întreprinse nu corespund poate în totul vederilor și așteptărilor domniilor lor.

Ziaristul neînhamat la căruța guvernamentală nu e ținut să servească oficialitatea, când, oficialitatea alături de confirmări, afirmări și mărturisiri — simte uneori nevoia să se ascundă ceeace toată lumea știe. Ziaristul e înainte de toate servitorul cauzelor drepte ce se confundă cu ideea de stat unitar, ideile deasupra guvernelor.

Fără altă obligațiune decât aceea de a afla adevărul, am fost trimis la Focșani de către direcția ziarelor „Dimineața” și „Adevărul”.

Creștin ortodox, în ancheta întreprinsă am fost condus de o singură poruncă: Înfrângerea minciunei.

* * *

Ceeace s'a petrecut la Focșani — „logodna”, cum se spune, fiindcă „nunta” ar fi pentru Mai—nu e rezultatul unei răscoliri neașteptate.

Devastările n'au fost decât epilogul unei întinse propagande antisemite și unei savante lucrări de atâtare a patimelor, practică în școli și în alte instituții publice din Focșani, sub binevoitoarea oblăduire a organelor oficiale.

Foarte din vreme, la Focșani se lucra pe față și în ascuns la atătarea spiritelor printr'o întinsă pregătire. E destul să relev — ceeace dețin dela persoane ale căror nume le pot da la nevoie — că în școala profesională de fete din Bulevardul Carp, d-na profesoară de cânt Nicolau, învăța pe eleve „Imnul studentesc” cu caracter antisemit și atătător — ceeace de altfel se petrecea, după câte am fost informat, și la liceul de fete de sub direcțiunea d-nei Lupu.

Propaganda antisemită ce se făcea în aceste școli e de domeniul public.

Oficialitățile din Focșani, acelea ce sunt de bună credință și cari mărturisesc că au trecut și ele, nu numai populația, prin momente de groază în eventualitatea celor ce mai rămăneau să se întâmple — nu pot, nu au voie să vorbească mai mult.

Ca oameni, însă, aceste oficialități—și nu vom făptui nici o indiscreție — recunosc că s'ar fi putut înfrâna totul dacă li s'ar fi dat libertatea de acțiune.

E inadmisibil, în adevăr, pentru orice om cu bun simț, ca o sută de studenți gălăgioși și alte 2—3 sute — dacă vor fi fost — de derbedei amestecați între copiii de școală, să fi putut opera în voie dacă n'ar fi fost lăsați s'o facă, până când centrul, alarmat, a dat cuvenita dezlegare, trimițând și jandarmii pedestri din Capitală.

În acel moment, însă, furia devastărilor se potolise fie din oboseală, fie prin sfârșirea operei.

Începutul arestărilor a determinat hotărîrea agresorilor de a renunța — nu se știe dacă pentru totdeauna sau numai pentru moment.

Cele douăzeci și patru ore de teroare prin care a trecut

populația focșăneană se datoresc neîndoios acțiunii huliganice a unor indivizi lăsați în voia patimilor.

E clar că marele număr de soldați, aflați în acest centru militar, ar fi putut da un concurs prețios. Concursul s'a mărginit, însă, la o simplă expectativă armată. Ar fi nedrept, de sigur, să se aducă vre-o învinuire d-lui general Lișcu și întregului comandament. Nu armata a avut inițiativa potolirii devastărilor, ci, dela început până la sfârșit, numai autoritatea civilă care s'a condus, cred, după anume instrucțiuni.

Numai așa se explică proporțiile devastărilor, durata lor și lipsa oricărei reprimări reale.

Și pentru înlăturarea oricărui echivoc, țin să închei aceste lămuri cu afirmațiunea categorică că, român născut, nu mă gândesc o clipă să aduc vreo știrbire ordinei în stat. Sunt, însă, convins că această ordine nu poate fi decât grav compromisă prin prea întinsa îngăduire ce se acordă propagandei urii, — propagandă, care, singură, a provocat devastările dela Focșani din zilele de 17 și 18 Martie.

Focșanii după devastări

Focșani, 21. — Călătorul care sosește noaptea cu trenurile, are senzația clară că o intrat într'un oraș devastat de o armată dușmană, sau că o revoluție nebunească s'a abătut asupra orașului Focșani, atât de liniștit și de prietenos.

Pe dreapta și stânga străzilor, mai toate casele au geamurile sfărâmate.

Din loc în loc, soldați cu arma la umăr, păzesc să nu se mai spargă ceeace, din întâmplare, a rămas nespert. Patrula colindă orașul. Decât, așa cum le e consemnul, aceste patrule nu prea pot să facă totdeauna mare lucru. Un exemplu:

Azi dimineată, pe la orele 4, în vecinătatea hotelului unde locuesc, au ieșit dela un varieteu mai mulți cheflii. Aceștia, găsim câte-va geamuri nesparte, și-au descărcat entuziasmul asupra unui geam. O patrulă, atrasă de zgomot, a voit să aresteze pe scandalagii. În urma unei intervențiuni, patrula s'a retras și toate geamurile au căzut țândări.

Se face o anchetă mixtă și s'au luat deocamdată măsuri ca.... varieteul să se închidă ceva mai de vreme.

Se mai întâmplă, însă, și alte ciudățenii. Deși s'au dat ordine riguroase, ca să se confişte toate manifestele cu caracter atâțător, oriunde s'ar găsi, totuși, azi dimineată, am putut ve-

dea în vitrina „Librăriei Românești”, portretul lui Corneliu Zelea Codreanu, încadrat la loc de onoare și, în geamul ușei, o ediție specială a „Cuvântului Studentesc” în care se atăta pur și simplu la crimă, în numele neamului românesc și se afirma că *„întreaga studențime e solidară cu pedepsirea lui Mănciu”*.

Se pare, deci, că n'a prea fost control și de altfel am convingerea că din cauza acestei lipse de control, Focșanii au trăit momente de groază.

DESLÂNȚUIREA DEZORDINEI

Iată cum s'au desfășurat evenimentele imediat ce s'a cunoscut hotărîrea Curții, de a amâna judecarea procesului lui Corneliu Zelea Codreanu.

În vreme ce mai toată poliția și armata, destinată să colaboreze la menținerea ordinii, se afla în jurul teatrului Pastia, deodată, aproape pe toate străzile orașului locuite de evrei, au apărut grupuri de studenți cari, nesupărați de nimeni, alergând, au început să arunce cu pietre și cu ciomege în geamurile magazinelor și ale caselor particulare. La aceste grupuri s'au alipit fel de fel de derbedei și, în câte-va minute „demonstrația” s'a transformat într'o *cumplită* devastare. Era deslănțuirea dezordinii, care nu alegea numai casele însemnate cu crucea încârligată. La un moment dat, furia agresorilor n'a mai cunoscut margini și s'au spart geamurile dela locuințele unor magistrați, dela o secție polițienească și chiar câteva geamuri dela locuința d-lui prefect Gavrilu, operație pe care d. prefect o atribue unor... cunoscuți ai săi.

Devastările de Marți s'au produs în trei serii: la orele 6, 8 seara și la 1 noaptea. Ele au continuat și în cursul zilei de Miercuri până la 9 seara.

* * *

În cursul dezordinilor s'a devastat Templul Coral și devastatorii, pătrunzând în interior, au sfărâmat ceea ce au găsit până la plicandru pe care l'au coborît din plafon pentru a-l preface în țandări. Cadavre de animale moarte au fost aduse și aruncate în interior. Se pare că acest lucru e necontestat. Afară de templul coral, au mai fost sparte geamurile tuturor caselor de rugăciuni evrești, precum și dela școlile comunității.

Banțele de derbedei, alcătuite imediat după primele spargerii de geamuri făcute de cei vreo sută de studenți, au pătruns

și în câteva case particulare — ca locuințele d-lor Scharf, Cohn, Beldner, Maneș Herș, etc., unde au rupt ușile, au distrus mobilierul și au spart oglinzile *ascultând de un singur consemn, acela de a nu uide.*

D. Beldner, care se afla în casă, și care nu avea de unde cunoaște... consemnul, a tras câteva focuri de revolver spre a intimida pe agresori. N'a fost nimeni rănit.

* * *

Această apărare a d-lui Beldner i s'a reproșat de către d-l Gavriliu, prefectul județului. De altfel d. Gavriliu a cerut po-

Magazinul de mode Scharf, complet devastat

pulațiunei evreești să nu răspundă la agresiuni și după devastări a cerut cuvântul de onoare al fotografiilor locali să nu fotografieze nimic ce-ar putea supăra, nu se știe pe cine.

Se pare că au fost singurele măsuri luate, întrucât o sută de studenți și câteva sute de derbedei au putut devasta în voie în vreme ce o întreagă divizie era destinată tocmai pentru împedicarea devastărilor.

Abia Miercuri, după ce au sosit jandarmii pedestri din Bu-

curești, comandați de d. colonel Călătorescu, s'a putut începe restabilirea ordinii în mod efectiv.

Ceeace este cert, e că armata n'a putut da concursul efice. Aceasta nu înseamnă că nu și-ar fi făcut datoria dacă i s'ar fi cerut.

Glăsul oficialităților

Evreii n'au participat la devastări

Pentru a avea exacta părere a oficialității, Sâmbătă 21 Martie, la orele 11 am avut o lungă convorbire cu d. Gavrilu, prefectul județului.

Cerându-i lămuriri asupra celor relative de către ziarul „Universul” cu privire la participarea unor evreii la devastările propriilor lor locuințe și magazine, la îmbrăcarea altora în costume naționale și la arestare unora dovediți de a fi participat la devastări — d. Gavrilu ne-a declarat:

„Nu este absolut nimic adevărat, după cum nu este adevărat că populația rurală a fost oprită cu tunurile să năvălească în oraș. Populația satelor a fost și este perfect liniștită. Ceeace s'a petrecut la Focșani s'a datorit la început studenților pentru a fi complectat de pleava orașului.

Nu este adevărat că evreii au luat parte la devastări și nici că au fost arestați. Cel puțin eu nu știu despre vreo arestare. Polițaiul orașului a și eliberat în acest sens, un certificat d-lui Landau, președintele comunității. De asemeni, în ce privește îmbrăcarea evreilor în costume naționale, nu am vreo cunoștiință să se fi produs.

Regret că „Universul” a putut face astfel de afirmațiuni absolute neverificate și neautorizate”.

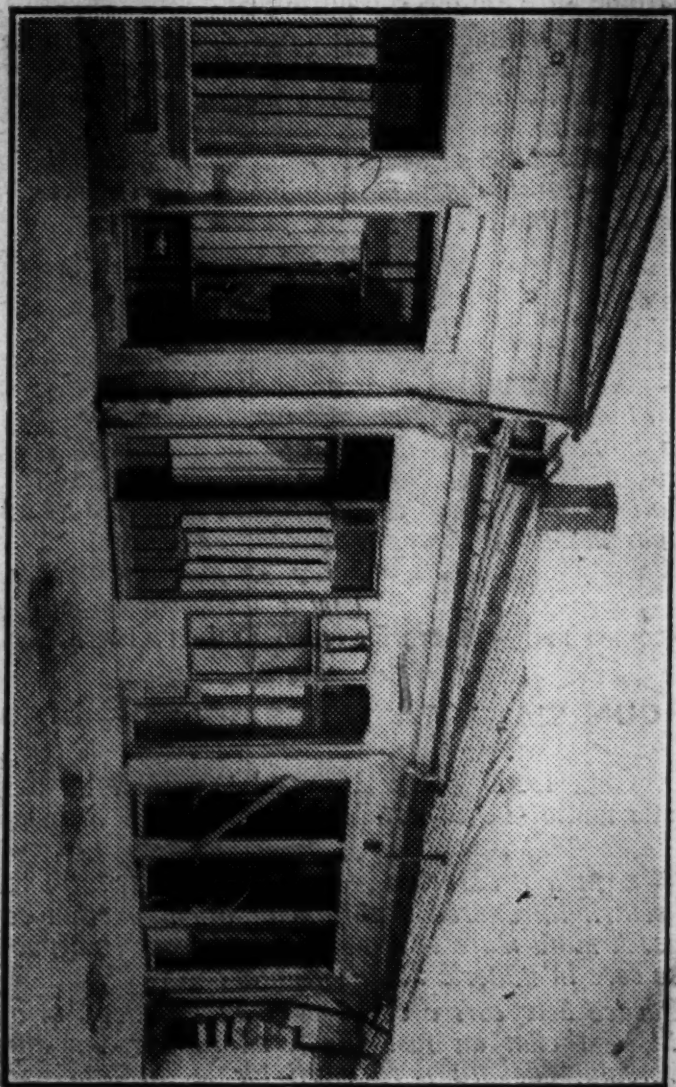
MĂSURI CARI NU S'AU LUAT

Întrebând pe d. prefect asupra lipsei de măsuri în oraș în timpul judecării procesului, d-sa ne-a spus:

— „Nimeni nu se aștepta să se producă devastări. Am avut cuvântul studenților și al avocaților lui Corneliu Zelea Codreanu că nu se vor produce devastări. Imediat ce au început devastările, de acord cu comandamentul, am luat toate măsurile posibile. Deslănțuirea n'a mai putut fi însă împiedicată”.

* * *

În legătură cu afirmațiunea d-lui prefect Gavrilu, putem da amănuntul că peste drum de teatrul Pastia, riguros păzit,

Una din străzile devastate. — Populația a înlocuit geamurile cu scânduri. — Din greșeala de...
adresă, ciomegile au nimerit și geamurile unei Circumscripții de poliție.

se află instalat de dr. Flitman, dentist, fost președinte al comunității evreiești, consilier comunal, membru în partidul liberal. Geamurile și firma d-lui Flitman au fost sparte.

— „Mai credeți că se vor produce turburări? — a fost altă întrebare pe care am pus-o d-lui prefect.

— „Am convingerea că nu. În acest sens am asigurat și comunitatea israelită pentru a-și deschide magazinele.

„Am luat măsuri ca în întreg județul să nu se mai producă nici o turburare.

„Ceeace e bine să se știe, e că autoritățile administrative și-au făcut datoria întrucât evenimentele ar fi putut lua o întindere și mai mare”.

* * *

— Ați primit vreo instrucțiune dela centru pentru menajarea studenților?

— „Nu. Am crezut însă necesar să nu produc prin violențe, o înăsprire a situației.

În momentul când devastările au luat proporții, s'au făcut arestări.

Toți cei dovediți de a fi participat la devastări au fost deferiți parchetului și ei vor fi judecați și pedepsiți”.

* * *

Acestea sunt declarațiile d-lui prefect Gavrilu.

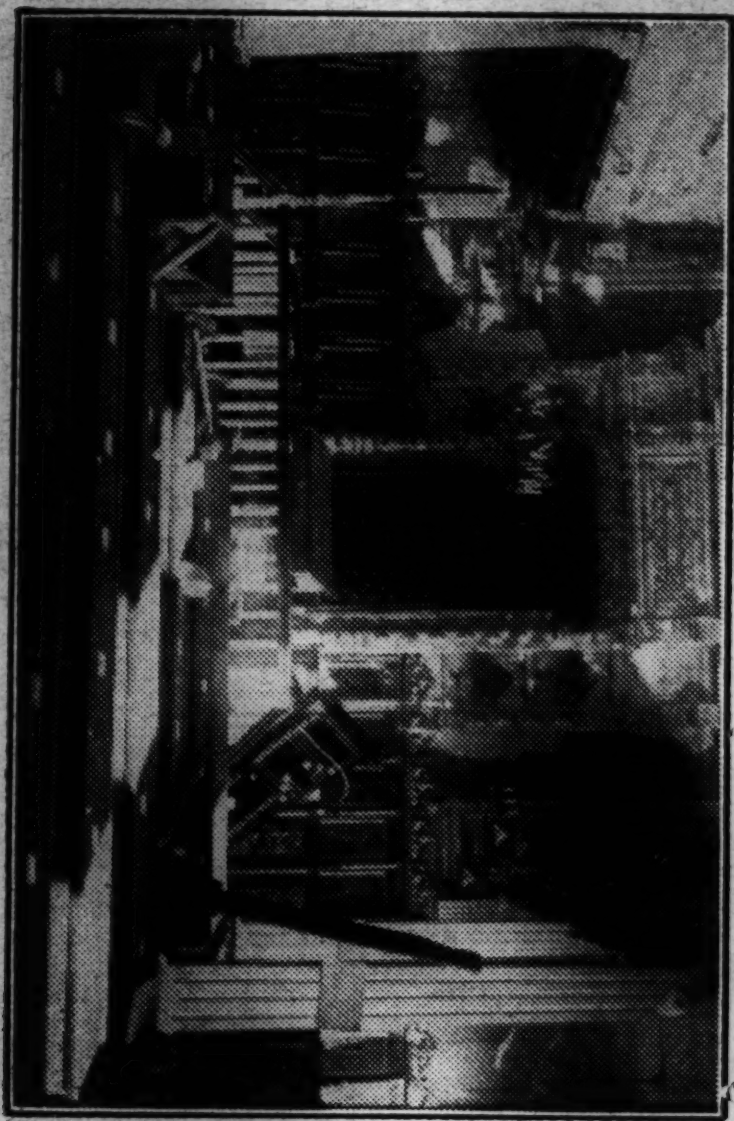
CUM S'A EVITAT VÂRSAREA DE SÂNGE

D. Gută Iacob, polițaiul orașului, polițist de carieră, om care știe multe și e sugrumat de nevoia de a vorbi puțin, ne-a spus:

— „Am fost oarecum surprinși și n'am avut forțe polițienești pentru înfrânarea dezordinelor din momentul ce ele s'au produs. Armata n'are educație polițienească și nu poate da tot ce i se cere în materie de dezordini.

Ceeace este cert e că evreii n'au provocat, ci au rămas liniștiți, așa cum au fost rugați să rămâie, iar afirmațiunile „Universului” asupra participării lor la turburări sau asupra unor arestări făcute între ei, sunt fantezii.

Intrucât privește poliția, am făcut tot ce omeneste mi-a stat

Interiorul Templului Coral fotografiat a cincea zi după devastare.

în putință ca să potolesc dezordinele pe care Focșanii, miciodată nu le-a văzut și cred că nu le vor mai vedea.

Dacă nu s'a vărsat sânge, aceasta se datorește cumineniei populației evrești".

PROVOCAREA „UNIVERSULUI“

De altfel, în legătură cu atitudinea pașnică a populației evrești este interesant de reținut următoarea declarație a d-lui prefect Gavrilu:

„Am telegrafiat d-lui Stelian Popescu, directorul ziarului „Universul“ — în legătură cu relațiile, ce-a publicat ziarul d-sale, că evreii au devastat casele lor proprii — că totul e fantezie și că e regretabil că aceste informațiuni au fost date publicității“.

E de remarcă deci că „Universul“ a fost informat de prefect despre inexactitățile relatate și totuși a perzistat în ele vreme de o săptămână.

Acte oficiale spulberă legenda participării evreilor la devastări

Focșani, 23. — „Universul“ cum s'a văzut mai sus, — a afirmat, din relatările trimisului său special la Focșani cu prilejul procesului lui Corneliu Zelea Codreanu că:

la devastările ce s'au produs după amânarea procesului, ar fi participat și evrei în costume naționale și că cu prilejul cercetărilor făcute, s'ar fi constatat participarea unor evrei.

Din declarațiunile destul de categorice ale d-lui Gavrilu, prefectul județului și ale d-lui Guță Iacob, polițaiul orașului, s'a putut vedea limpede că „Universul“ a afirmat lucruri absolut inexacte.

* * *

Pentru ca chestiunea să nu mai implice nici un fel de echivoc mai producem următoarele acte și amănunte complementare:

În ziua de 20 Martie o delegație a comunității israelite — alcătuită din d. F. I. Landau, președintele comunității și d-nii Kirmayer, Max Zoller, David Vasserman, dr. Flitman și avo-

cat Ianconescu — s'a prezentat d-lui Gavrilu, prefectul județului cu o petițiune în cuprinsul următor, semnată de d. Landau:

Domnule Prefect,

„De oarece comunitatea din acest oraș află că s'a ales și s'a răspândit știrea că subsemnatul și o reprezentanță a noastră s'a înfățișat dv. pentru a cere autorizațiunea ca să se îmbrace în costum național spre a se apăra în contra studenților devastatori și pentru a ataca locuințele cetățenilor creștini, — cu onoare vă rugăm să binevoiți a ne elibera un certificat consta-

Colț de stradă : în locul geamurilor, cartoane !

tând că acest lucru nu s'a întâmplat, pentru a putea da cuvenita desmintire acestui svon“.

D. prefect Gavrilu a declarat delegației, ceea ce a afirmat și subsemnatului de față cu martori, că nu este nevoie de certificatul cerut, întrucât d-sa personal a trimis o desmintire prin

ministerul de interne și una telegrafică direct ziarului „Universul” care lansase povestea de mai sus.

D. prefect a mai adăugat delegației că dacă „Universul” nu va publica desmintirea, d-sa se va adresa altor ziare.

Declarațiile d-lui prefect Gavrilu făcute subsemnatului sunt deci posterioare întrevederii cu delegația comunității.

* * *

Ceeace este adevărat e că, un denunț fusese făcut d-lui Gavrilu.

În acest denunț se afirma că un oarecare Avram Iuda ar fi fost cel deghizat în costum național.

Imediat ce d. Landau, președintele comunității, a aflat numele acelui individ, l'a căutat, în asistența unui comisar și găsindu-l, l'a dus Marți noaptea plocon d-lui prefect.

Bietul Avram Iuda a fost cercetat și din constatările ulterioare s'a dovedit neparticiparea sa în nici o formă la turburări.

Afară de acest denunț — dovedit neîntemeiat și confirmat de d. prefect Gavrilu a fi fost neîntemeiat, — nu s'a produs altul.

UN DOCUMENT CONCLUDENT

În legătură cu afirmațiunile categorice ale d-lui prefect Gavrilu — care nu poate fi în niciun caz acuzat de sentimente filosemite — producem următorul document care ne scutește de orice comentariu :

POLIȚIA ORAȘULUI FOCȘANI

No. 5304

Luna Martie — Ziua 20

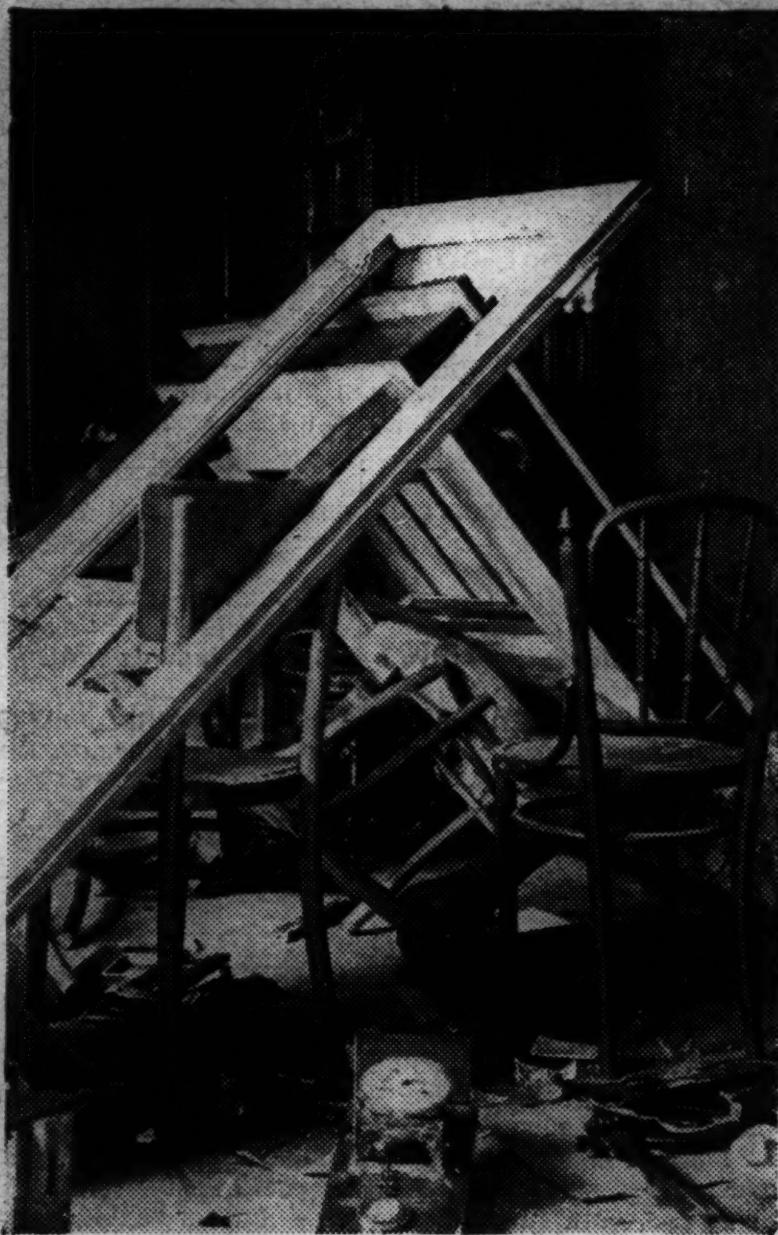
CERTIFICAT

Motivat de cererea dată acestui oficiu. de către comunitatea evreilor din acest oraș și înregistrată la No. 5804 din 20 Martie 1925.

Având în vedere și referatul serviciului de siguranță de pe lângă această poliție ;

Nol, Guță Iacob, polițaiul orașului Focșani ;

Certificăm că în zilele de 17 și 18 Martie a. c. nu a fost arestat în această poliție, niciun evreu

Incăpere devastată din casa Beldner

ministerul de interne și una telegrafică direct ziarului „Universul” care lansase povestea de mai sus.

D. prefect a mai adăugat delegației că dacă „Universul” nu va publica desmintirea, d-sa se va adresa altor ziare.

Declarațiile d-lui prefect Gavrilu făcute subsemnatului sunt deci posterioare întrevederii cu delegația comunității.

* * *

Ceeace este adevărat e că, un denunț fusese făcut d-lui Gavrilu.

În acest denunț se afirma că un oarecare Avram Iuda ar fi fost cel deghizat în costum național.

Imediat ce d. Landau, președintele comunității, a aflat numele celui individ, l'a căutat, în asistența unui comisar și găsindu-l, l'a dus Marti noaptea plocon d-lui prefect.

Bietul Avram Iuda a fost cercetat și din constatările ulterioare s'a dovedit neparticiparea sa în nici o formă la turburări.

Afară de acest denunț — dovedit neîntemeiat și confirmat de d. prefect Gavrilu a fi fost neîntemeiat, — nu s'a produs altul.

UN DOCUMENT CONCLUDENT

În legătură cu afirmațiunile categorice ale d-lui prefect Gavrilu — care nu poate fi în niciun caz acuzat de sentimente filosemite — producem următorul document care ne scutește de orice comentariu :

POLIȚIA ORAȘULUI FOCȘANI

No. 5304

Luna Martie — Ziua 20

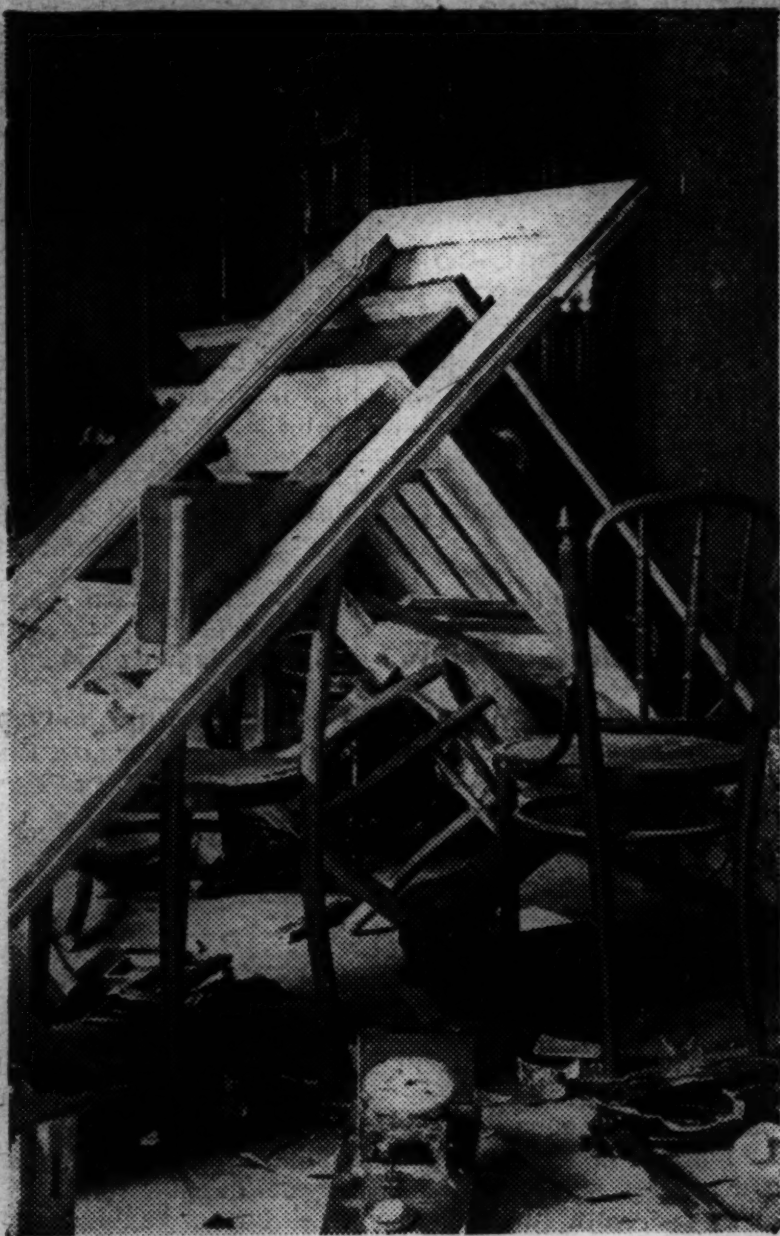
CERTIFICAT

Motivat de cererea dată acestui oficiu. de către comunitatea evreilor din acest oraș și înregistrată la No. 5804 din 20 Martie 1925.

Având în vedere și referatul serviciului de siguranță de pe lângă această poliție ;

Nol, Guță Iacob, polițaiul orașului Focșani ;

Certificăm că în zilele de 17 și 18 Martie a. c. nu a fost arestat în această poliție, niciun evreu

Încăpere devastată din casa Beldner

spre a fi cercetat ca turburători cu ocazia devastărilor din acele zile.

Pentru care am eliberat prezentul certificat.

Polițai, (ss) Guță Iacob

Documentul acesta lămurește pe deplin chestiunea participării evreilor la devastările din Focșani.

UN APEL AL COMUNITĂȚII EVREEȘTI DIN FOCȘANI

Președintele comunității evreiești, d. F. I. Landau, în disperarea momentelor de groază din prima zi a devastărilor, a expedit d-lui ministru Chirculescu, următoarea telegramă, pe care o reproducem deasemeni ca document:

**D-lui ministru Chirculescu, șeful partidului liberal din Putna
București**

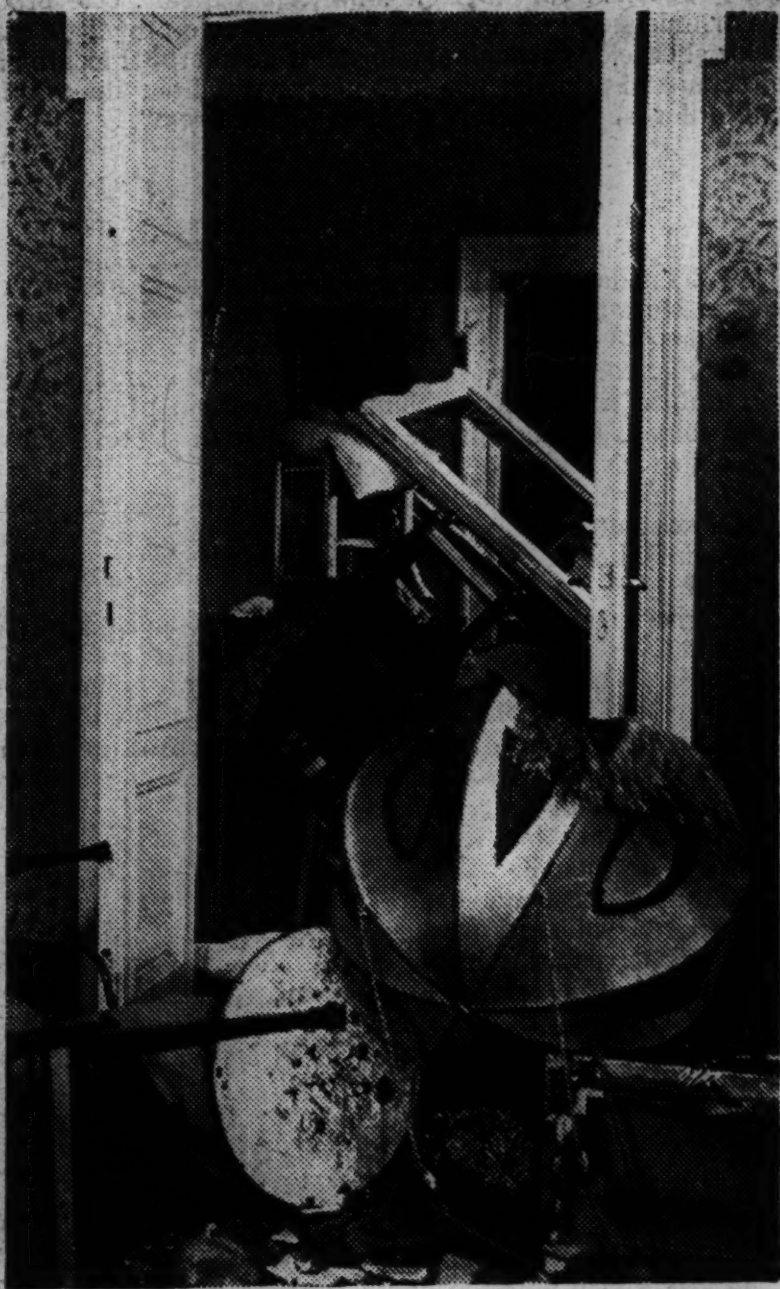
„Cu durere în suflet vă rugăm să binevoiți a veni personal la Focșani pentru a vedea starea deplorabilă în care au ajuns cetățenii evrei liniștiți și credincioși lăsați la voia întâmplării distrugându-li-se și profanându-li-se locașurile lor sfinte unde în fiecare Sâmbătă și sărbătoare se ridică rugă pentru tron și țară precum și frumoasele lor școli unde sădesc copiii noștri educația națională românească. Toate acestea sunt acum puse în imposibilitate de a fi frecventate.

Comertul e completamente distrus iar casele particulare devastate“.

Ce s'a devastat

În cursul ultimelor două zile la comunitatea evreilor a fost un adevărat pelerinaj. Oameni săraci, pentru cari costul unui geam e o avere, vin să întrebe conducătorii comunității dacă le va plăti cineva paguba.

Se știe că în consfătuirea de Duminică, la care a luat parte și d. dr. Filderman, președintele „Uniunii evreilor români“, s'a hotărât să se ceară guvernului achitarea tuturor pagubelor suferite în urma devastărilor. În acest sens se vor alcătui memorii ce se vor înainta miniștrilor. Pagubele aduse templelor și case-

Casa Cohn după devastare.

lor de rugăciuni vor interesa ministerul cultelor, cele produse școlilor, ministerul de instrucție publică și cele provocate magazinelor și caselor particulare ministerul de interne. Fiecare păgubit reclamă și primului procuror pentru stabilirea identității devastatorilor și în vederea anchetei „*in futurum*”.

* * *

Până Luni, la orele 3 d. a., se înregistrase la poliție și la comunitate următoarele devastări în interior:

F. I. Landau, președintele comunității, strada Perjoiu, casa devastată în față și vase cu vin răsturnate.

Beldner, 3 camere complet devastate, str. Mare.

Cohn, 2 camere devastate, mobilier distrus, str. Petre Carp.

Orfanele minore Rosenblum, cari aveau o prăvălie în str. Veche, rămase literalmente pe drumuri. Grăul și orezul din prăvălie a fost risipit în stradă. Comunitatea a hotărât ca marfa să fie cumpărată imediat pentru ca orfanele să aibă cu ce și câștiga existența.

Iancu D. Leib, din Piața Moldova, bătut grav, prăvălia devastată.

Bergher, str. Mare. Toată marfa din băcănie răscolită și imprăștiată.

Moașa Toni, str. Noptei, casă particulară, complet devastată.

Văduva Eșanu, str. Subolocot. Madjaru, casa devastată.

I. B. Șcharf, magazin de mode, str. Mare, complet devastată, marfa nu mai poate fi întrebuințată.

Pagubele aproximativ evaluate produse de aceste devastări se apropie de un milion lei.

Afară de aceste devastări, s'au mai depus la comunitate alte vreo trei sute reclamațiuni pentru geamuri sparte.

Aceste devastări sunt din cele produse pe străzile: Mare, Cotești, Veche, Ștefan cel Mare, Concordiei, I. C. Brătianu, Dogăriei, Israelită, Brăilei, Tăbăcari, Gr. Bălănescu, Salcâmi, păzite de o divizie și ocrotite de măsuri luate din vreme de poliție și prefectură.

UN FAPT CARACTERISTIC

Ca oglindire a stării de lucruri excepționale, de la Focșani, vom înregistra aci și următorul fapt caracteristic:

În prima zi a devastărilor, 17 Martie, în toilul lor, pe la orele 9 jum. seara, d. Ariton, primul președinte al Curții cu ju-

Altă încăpere din casa Beldner devastată.

rați, a primit o scrisoare anonimă în care era amenințat cu moartea.

Cum în acele clipe de desordine și desorientare generală, d. Ariton avea toate motivele să creadă că viața sa e în funcție de răstimpul câtorva ore, d-sa a adresat trei scrisori identice: una d-lui A. C. Cuza, alta d-lui dr. Macridescu și ultima d-lui avocat Nicu Graur în care le cere... intervenția pentru a determina pe cei ce aveau intențiunea să-l „sanționeze”, să-i lase răgaz până 'și va vedea mama și sora!

DE VORBĂ CU UN HULIGAN!

Luând dejunul la un restaurant, Luni 23 Martie, m'am pomenit cu un necunoscut care-mi căuta cu orice preț vorba. Și-a tras binisor scaunul, a comandat un țap, m'a întrebat dacă sunt ziarist, i-am răspuns afirmativ, mi-a declarat că pot scrie „la ce gazetă poftesc” numai că sunt dator, ca creștin, să înregistrez și „ce spune unii și ce spune alții.

După această introducere s'a recomandat: d. Tomescu.

Ii fac plăcerea d-lui Tomescu — și se va vedea cine e d-sa — să înregistrez și „ce spun alții” — adică d-sa, fiindcă d-sa e tipul reprezentativ al acestor „alții”:

— *Domnule! Ne omoară! Nici n'ai idee ce pregăteau ovreii.*
L'am întrerupt:

— *Nu știi ce pregăteau ovreii însă, iartă-mă, m'am speriat ce-ai obținut cu pregătirea dv.!*

— *„Asta nu-i nimic! Irod a tăiat mii de prunci ca să găsească pe lîsus și tot n'au pierit toți jidanii. Ce s'a făcut după procesul lui Codreanu, e numai, așa, o demonstrație. O ținere de minte. A fost doar logodna, nunta va fi în Mai! Toți ovreii trebuiesc spânzurați, spânzurați sau alungați cu pietre!”*

Și d. Tomescu mi-a mai spus și altele, între cari că adună semnături „cetățenești” pe o petiție în care va atrage atențiunea guvernului să nu care cumva să dea dreptate „ovreilor” cari cer... „20 milioane pentru câteva geamuri”.

Am spus că d. Tomescu e un tip reprezentativ. Nu e o personalitate însă, fără îndoială, denotă sugestia unei anumite mentalități.

De altfel după ulterioare informațiuni, d. Tomescu e bine cunoscut în Focșani.

Credem inutil să recomandăm propaganda patriotică a

d-lui Tomescu d-lui prefect Gavrilu. D-să care are o considerație atât de deosebită pentru cunoscuta războinică Tița Pavlescu, nu se poate să nu știe îndeletnicirile d-lui Tomescu.

E necesară propaganda urii!

Și acum ca încheiere, modest ziarist, întreb dacă e de vreun interes național, încurajarea propagandei la ura de rasă între cetățenii țării atunci când acești cetățeni pot să trăiască în cea mai bună armonie?

E necesar ca fiicele nevârstnice ale unui ministru să-și pună neînfrânată lor copilărie în slujba urii, și ca prefectul unui județ să se pună el singur în aceeași slujbă prin relațiunile atât de prietenești, până la cumetrie — cu propagatorii urii?

Nu e destul că studențimea universitară, dragă oricărui cetățean al țării, a pierdut atâta învățătură tot pentru deslănțuirea urii?

E necesară pentru consolidarea statului disocierea elementelor componente?

Evenimente ca devastările dela Focșani vor duce la acest rezultat pe care nu-l poate dori nici un bun român.

1
P. R.

3 Feb 1957

6253
0533
mari

C'est de moi
à Jean sans aucun
mais il est. Pour
aussi pour vous
Toujours
le dent

SEP 1933

